

1 stycznia 2018 r. weszły w życie znowelizowane przepisy ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, które wprowadziły szereg istotnych zmian. Rzecznik Praw Pacjenta informuje o najważniejszych zmianach z punktu widzenia ochrony praw pacjentów przebywających w szpitalach psychiatrycznych.

W ustawie doprecyzowano kwestie odnoszące się do zasad stosowania przymusu bezpośredniego i jego dokumentowania, oceny zasadności jego zastosowania oraz obowiązków związanych ze stosowaniem odpowiednich procedur. Wprowadzono także przepisy dotyczące monitorowania pomieszczenia, w którym realizowany jest przymus bezpośredni w formie izolacji. Zastosowane rozwiązania zapewniają dostęp do danych utrwalonych za pomocą urządzeń monitorujących m.in. pracownikom Biura Rzecznika Praw Pacjenta pełniącym funkcję Rzeczników Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego w psychiatrycznych podmiotach leczniczych.

Aktualnie wprowadzone przepisy zawierają także zamknięty katalog środków możliwych do użycia w ramach stosowania przymusu bezpośredniego w formie unieruchomienia, uniemożliwiając tym samym stosowanie innych niż te, które zostały literalnie wymienione w ustawie.

Zgodnie z nowym brzmieniem art. 36 ust. 1 ustawy, osoba ubezwłasnowolniona, hospitalizowana w szpitalu psychiatrycznym bez swojej zgody, może złożyć, w dowolnej formie, wniosek o nakazanie wypisania jej ze szpitala.

Od stycznia 2018 r. pacjent przebywający w szpitalu psychiatrycznym bez swojej zgody, jego przedstawiciel ustawowy, małżonek, rodzeństwo, krewni w linii prostej oraz osoby sprawujące nad nim faktyczną opiekę, będą mogli złożyć wniosek z żądaniem wypisania ze szpitala bez konieczności oczekiwania na uprawomocnienie się postanowienia sądu opiekuńczego w przedmiocie przyjęcia do szpitala lub dalszego leczenia bez zgody.

Zmianie uległy również przepisy dotyczące ustanawiania przez sąd adwokata lub radcy prawnego z urzędu. Ustawa nowelizująca wprowadziła taki obowiązek w stosunku do osoby, której postępowanie dotyczy bezpośrednio, nawet jeśli nie złoży ona stosownego wniosku, w przypadku gdy nie jest zdolna do jego złożenia ze względu na stan zdrowia psychicznego, a sąd uzna udział adwokata w sprawie za potrzebny. Zgodnie z nowymi przepisami sąd obowiązkowo ustanawia adwokata lub radcę prawnego z urzędu dla osoby przyjmowanej do szpitala psychiatrycznego, domu opieki społecznej lub osoby przebywającej w danym podmiocie, bez jej zgody.

Źródło: rpp.gov.pl